

Budovy okresních hejtmanství Karlovarského kraje

- Budovy okresních hejtmanství v dnešním Karlovarském kraji představují pozoruhodné svědectví správního vývoje západních Čech od dob habsburské monarchie až po období Československa. Historická okresní hejtmanství, pozdější okresní úřady i poválečné okresní národní výbory často sídlily v reprezentativních budovách, které dodnes tvoří významnou součást městských center. Mnohé z nich slouží veřejné správě dodnes, jiné změnilly funkci nebo byly po druhé světové válce nahrazeny novějšími objekty.
- V **Aši** sídlilo okresní hejtmanství v monumentální novorenesanční budově dnešního městského úřadu v Kamenné ulici 473/52. Objekt vznikl jako správní centrum tehdejšího politického okresu Aš a jeho reprezentativní charakter odpovídal významu okresního města na západní hranici monarchie. Dochované historické fotografie potvrzují kontinuitu správního využití budovy od období Rakouska-Uherska až po současnost.
- V **Chebu** se historická okresní správa nacházela v rozsáhlém státním komplexu v dnešní Lidické ulici čp. 1. Budova byla vystavěna jako reprezentativní administrativní a soudní areál koncem 19. století a sloužila jak politické správě, tak justici. Po roce 1945 se část okresních institucí přesouvala do novějších budov, avšak Lidická 1 zůstala symbolem historické státní správy v Chebu.
- **Mariánské Lázně** získaly vlastní politický okres až na počátku 20. století. Okresní hejtmanství sídlilo v budově dnešního městského úřadu v Příčné ulici 647/3. Monumentální administrativní stavba odpovídala významu rychle se rozvíjejícího lázeňského města a dodnes patří mezi nejvýznamnější veřejné budovy Mariánských Lázní.
- **Teplá** byla sídlem menšího, ale historicky významného politického okresu. Okresní úřad sídlil na Masarykově náměstí čp. 1 v objektu bývalé městské správní budovy s charakteristickou věží. Budova dodnes patří k dominantám historického centra města.
- V **Kraslicích** se okresní hejtmanství nacházelo na dnešním náměstí 28. října 1438/6. Charakteristická budova s věží patřila mezi nejvýznamnější správní objekty města a tvořila centrum veřejné správy rozsáhlého horského okresu při hranicích se Saskem.
- Otázka sídla okresní správy ve Falknově nad Ohří, dnešním **Sokolově**, je složitější. Historické prameny potvrzují existenci politického okresu Falknov, avšak přesná budova c. k. okresního hejtmanství se nedochovala jednoznačně identifikovaná. Po druhé světové válce převzal správní funkci nový administrativní komplex okresního národního výboru, moderní funkcionalistická budova. Historické centrum města bylo po válce výrazně přestavěno, což identifikaci původního hejtmanství komplikuje.

- V **Nejdku** se správní instituce nacházely v objektu na adrese Závodu míru 636. Historická administrativní budova dnes slouží zdravotnictví, sídlí zde městská poliklinika a také některé útvary městského úřadu. Nejedek patřil mezi menší okresní centra regionu a někdejší úřední objekt si dodnes zachoval svůj veřejný charakter.
- V **Jáchymově** sídlila okresní správa na náměstí Republiky 1 v budově dnešní radnice. Historický objekt byl po dlouhou dobu centrem městské i státní správy v někdejším horním městě.
- **Loket** byl správním centrem již ve středověku a správní úřady zde sídlily přímo v areálu hradu. Jako historická adresa bývalého správního sídla je uváděna Zámecká 66/9. Loketský hrad plnil vedle vojenské a reprezentační funkce také úlohu sídla krajské a později okresní správy.
- V **Karlových Varech** je situace specifická tím, že monumentální budova v Moskevské ulici 1163/17 byla známá především jako c. k. okresní soud. Je však velmi pravděpodobné, že v určitém období sloužila současně i politické správě, protože v habsburské monarchii bývalo běžné sdružování soudních a správních institucí do jednoho státního komplexu. Pozdější okresní národní výbor sídlil již v moderním administrativním objektu v Rybářích u Chebského mostu, dnešním sídle magistrátu města.
- Ve **Žluticích** byly správní instituce soustředěny ve dvou objektech na Velkém náměstí, označených čísly popisnými 144 a 1. Menší historické okresy často využívaly více měšťanských domů současně, což odpovídalo jejich omezenému administrativnímu aparátu.
- Soubor těchto staveb ukazuje proměnu veřejné správy v západních Čechách během posledních sto padesáti let. Od c. k. okresních hejtmanství přes československé okresní úřady až po socialistické okresní národní výbory zůstávaly správní budovy důležitými symboly státní moci i místní identity. Mnohé z nich přečkaly dramatické změny 20. století a dodnes určují podobu center měst Karlovarského kraje.

Okresy (11)

Aš

Cheb

Mariánské Lázně

Teplá

Kraslice

Sokolov

Nejdek

Jáchymov

Loket

Karlovy Vary

Žlutice

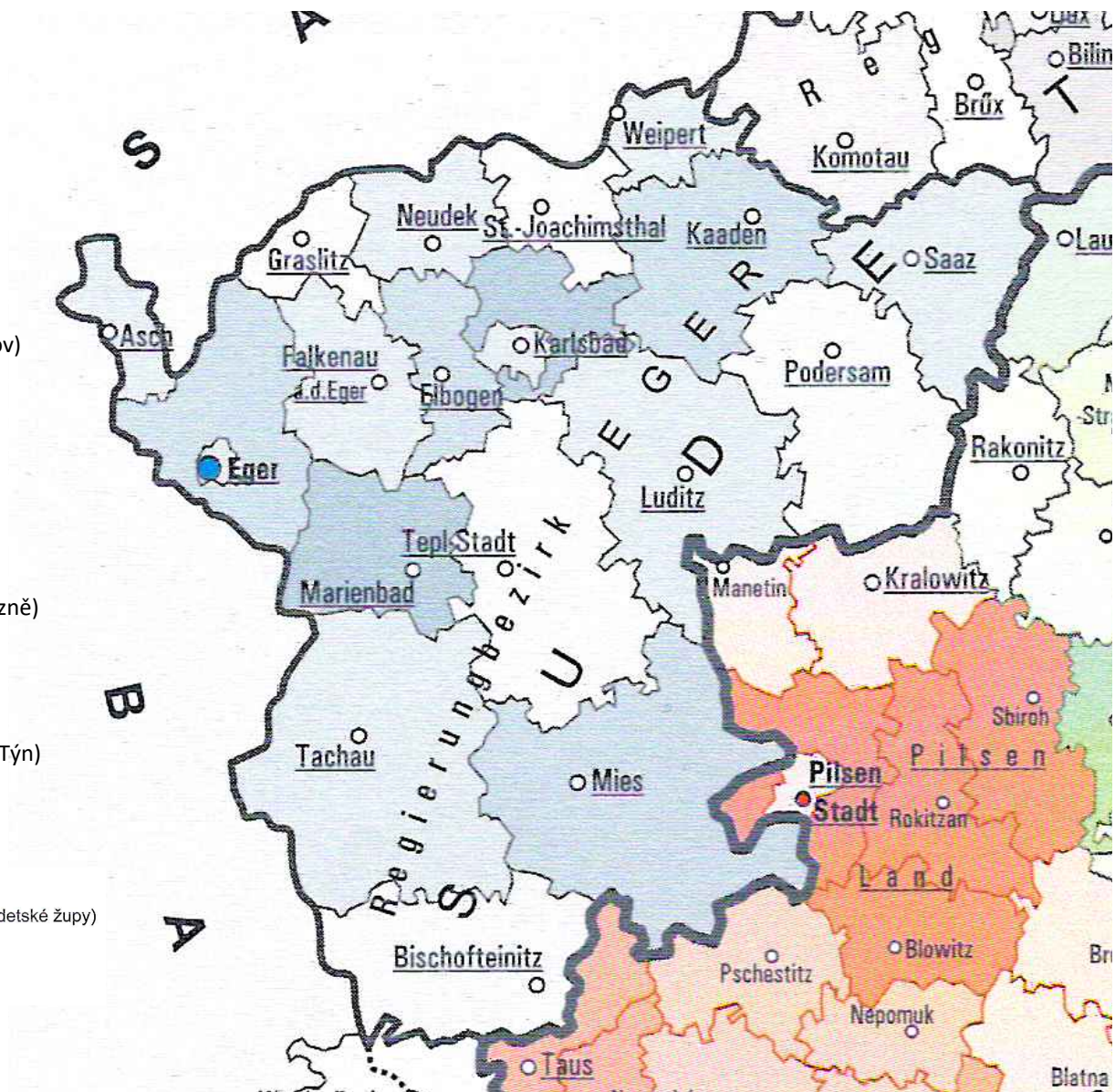

Okresy 1930 na území Karlovarského kraje

Asch (Aš)
 Graslitz (Kraslice)
 Neudek (Nejdek)
 St. Joachimsthal (Jáchymov)
 Kaaden (Kadaň)
 Weipert (Vejprty)
 Saaz (Žatec)
 Falkenau (Sokolov)
 Elbogen (Loket)
 Karlsbad (Karlovy Vary)
 Podersam (Podbořany)
 Eger (Cheb)
 Marienbad (Mariánské Lázně)
 Tepl Stadt (Teplá)
 Luditz (Žlutice)
 Tachau (Tachov)
 Mies (Stříbro)
 Bischofteinitz (Horšovský Týn)

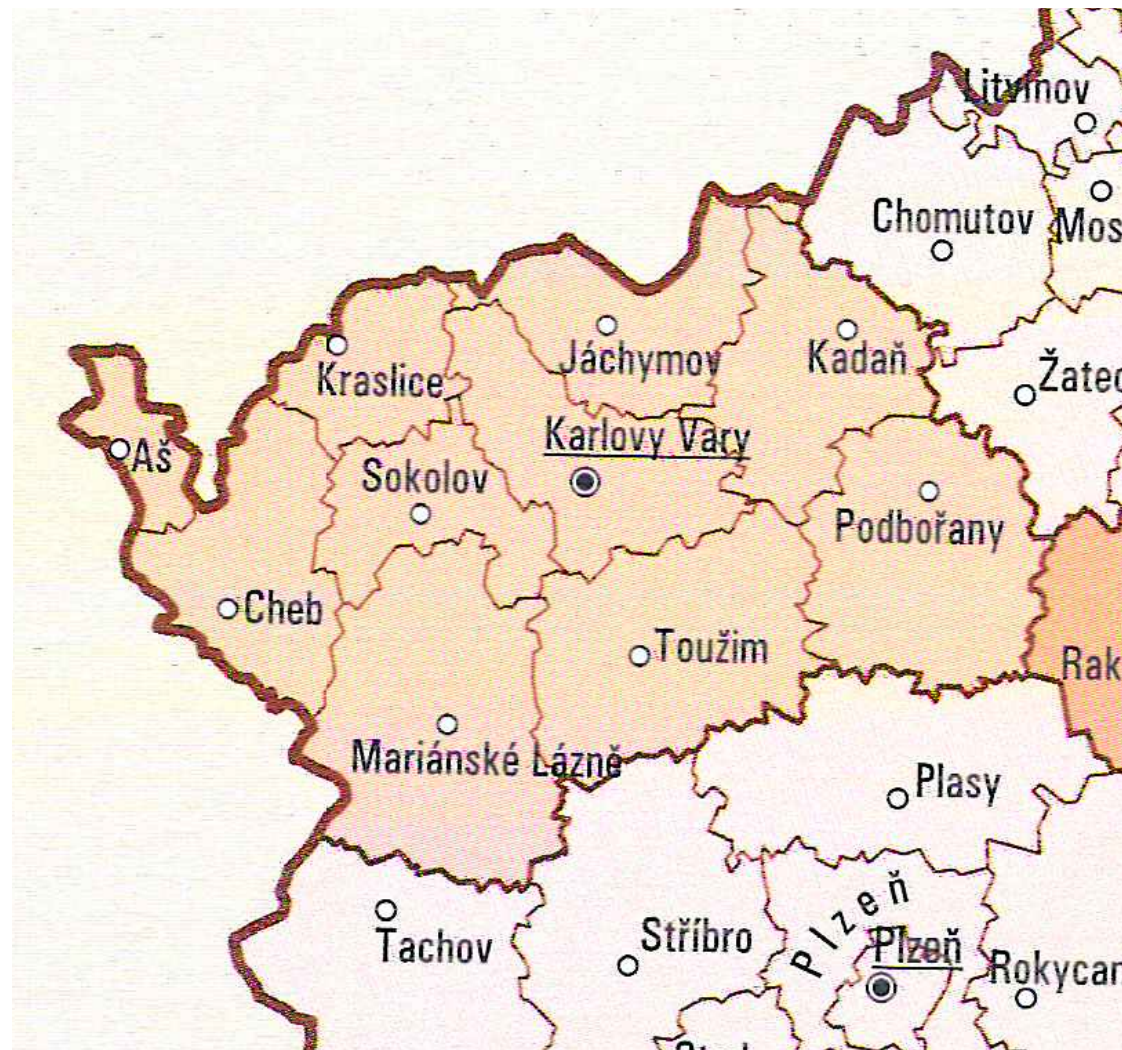
- protektorátní hranice
- hranice německých oberlandrátů
- bývalá čsl. hranice (kde není totožná s hranicí sudetské župy)
- **Budweis** sídlo oberlandrátu v protektorátě
- **Strakonitz** sídlo okresního úřadu
- **Mühlhausen** sídlo okresního soudu
- **Troppau** sídlo vlád. prezidentů v Sudetech

- státní hranice
- zemská hranice
- hranice politických okresů
- hranice soudních okresů
- Kralovice sídlo okresního úřadu
- Zbírka sídlo okresního soudu

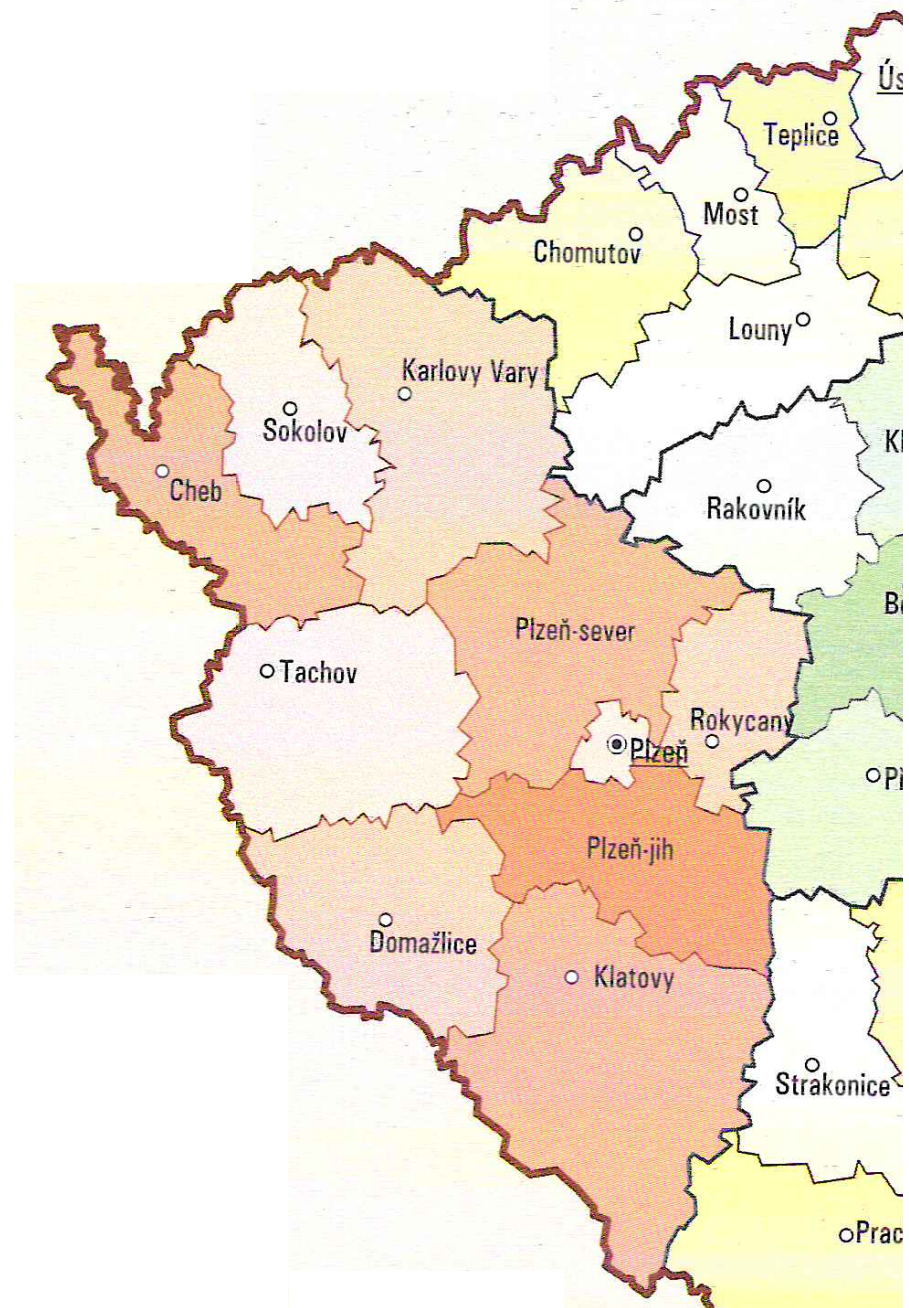
- státní hranice
- krajská hranice
- okresní hranice (státní správa)
- sídlo kraje
- sídlo okresu

Kraj Západočeský

se sídlem v Plzni
dělí se na okresy

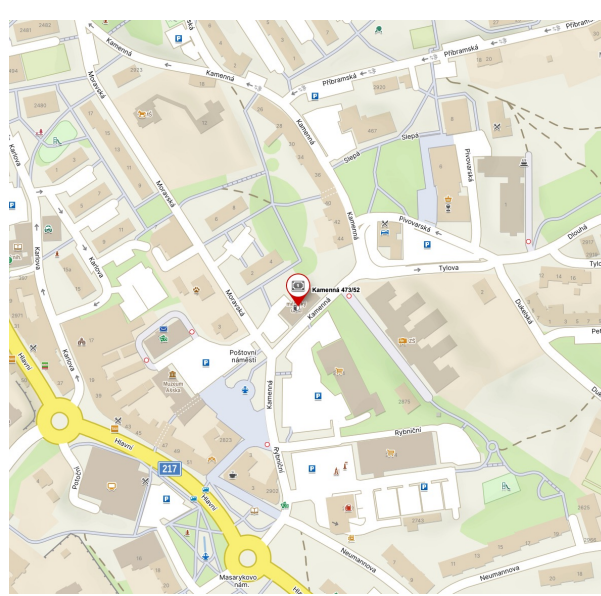
1. Domažlice
2. Cheb
3. Karlovy Vary
4. Klatovy
5. Plzeň-město
6. Plzeň-jih
7. Plzeň-sever
8. Rokycany
9. Sokolov
10. Tachov

Aš

Kamenná 473/52

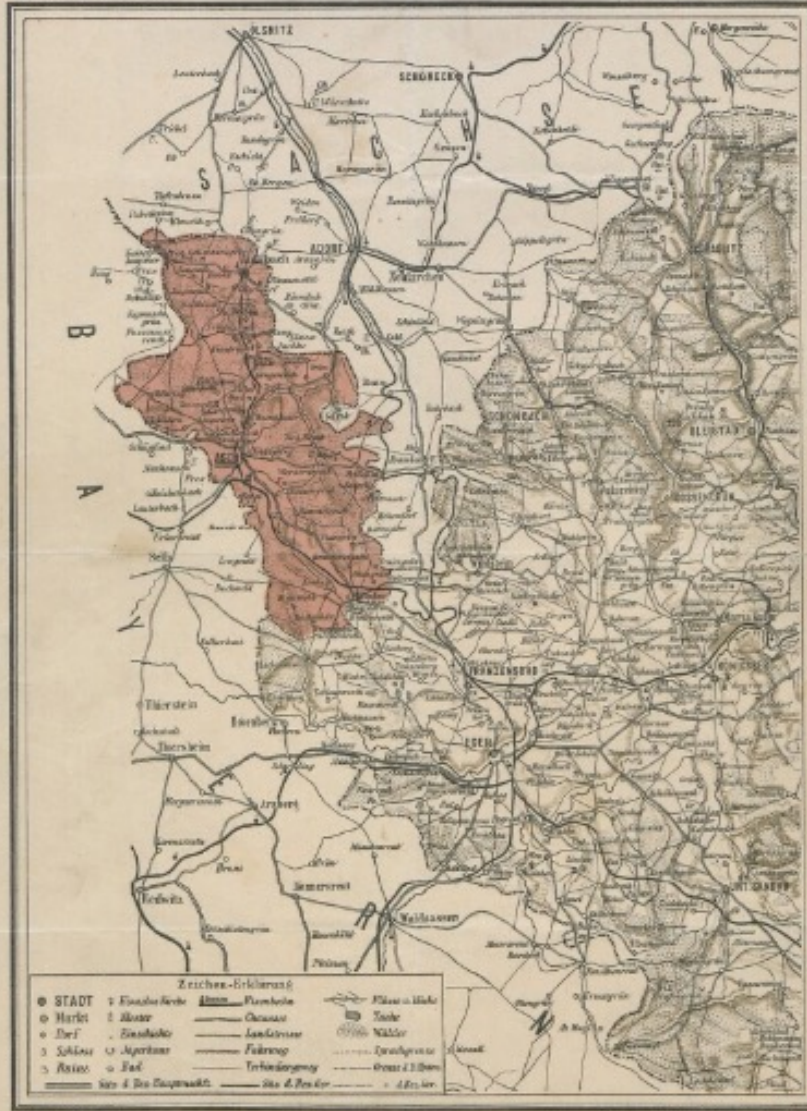

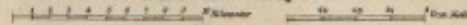
GENERALKARTE DER BEZIRKSHAUPTMANNSCHAFT ASCH

Gen. u. lith. von J.E. Wagner.

Verlag v. F. Wytke, Buchhandlung Prag

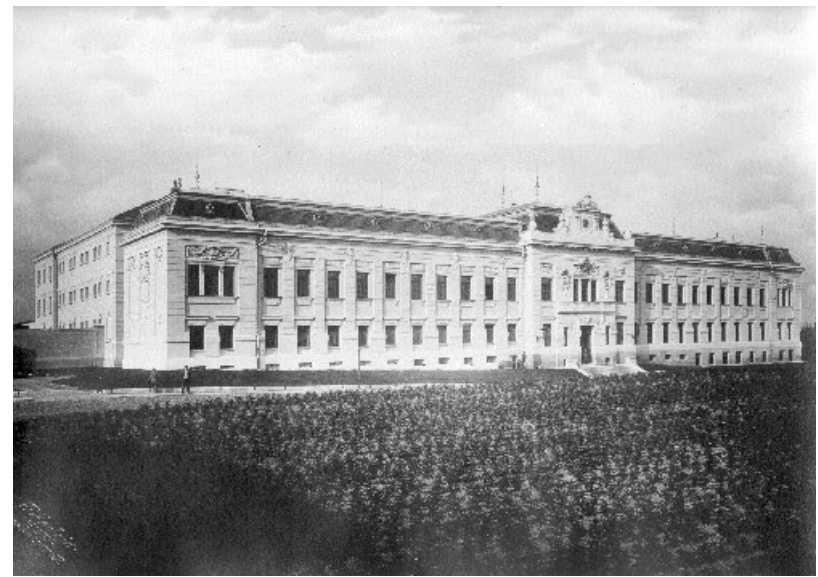
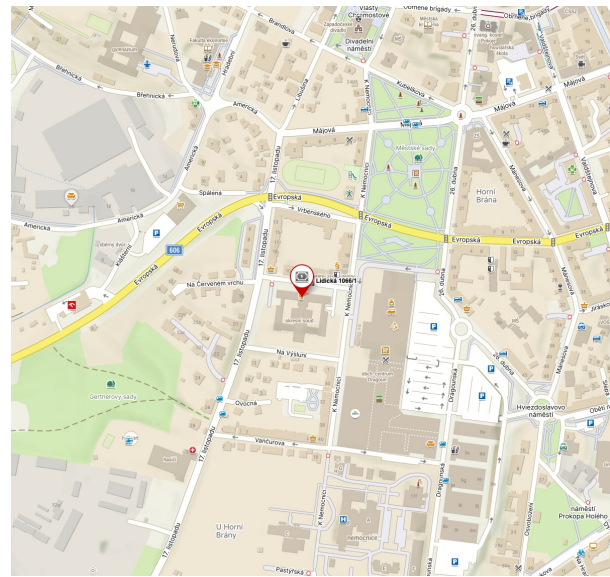
Maßstab im Verhältnis zur natürl. Länge wie 1: 220.000

Preis 10 kr.

Cheb

Lidická 1

GENERALKARTE DER BEZIRKSHAUPTMANNSCHAFT EGER

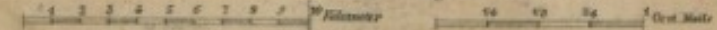
Gez. u. lith. von J.E. Wagner.

2te ergänzte Auflage.

Verlag v. F. Kytka, Buchhandlung Prag

Maßstab im Verhältniß zur natürl. Länge wie 1 : 220.000

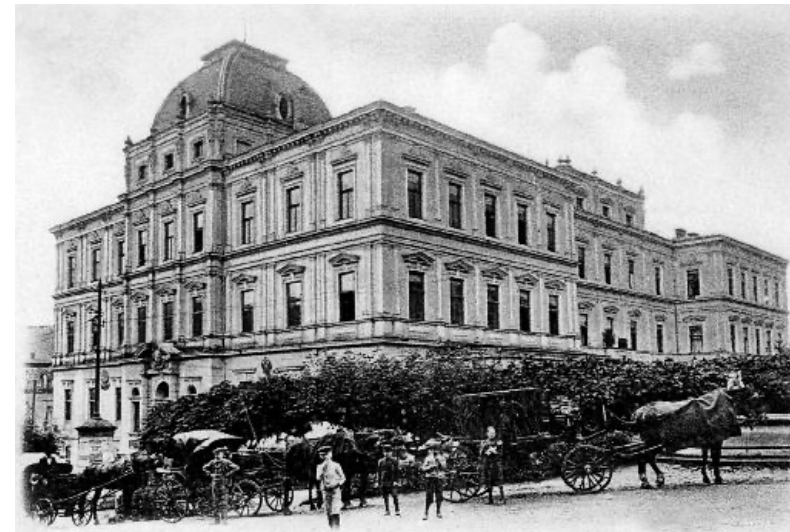
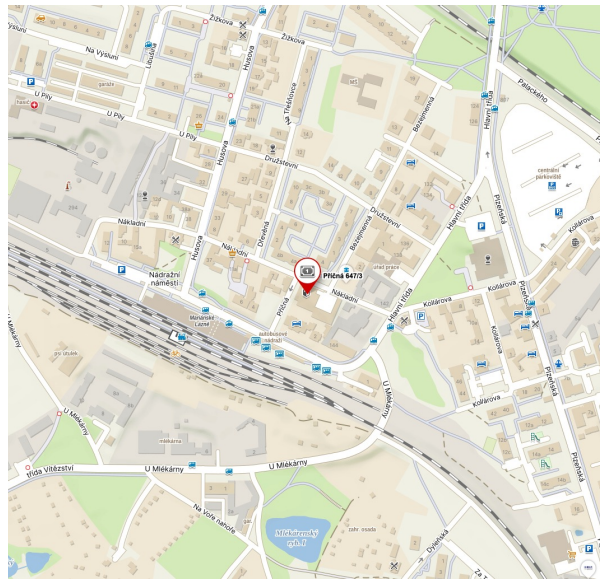

Preis 10 kr

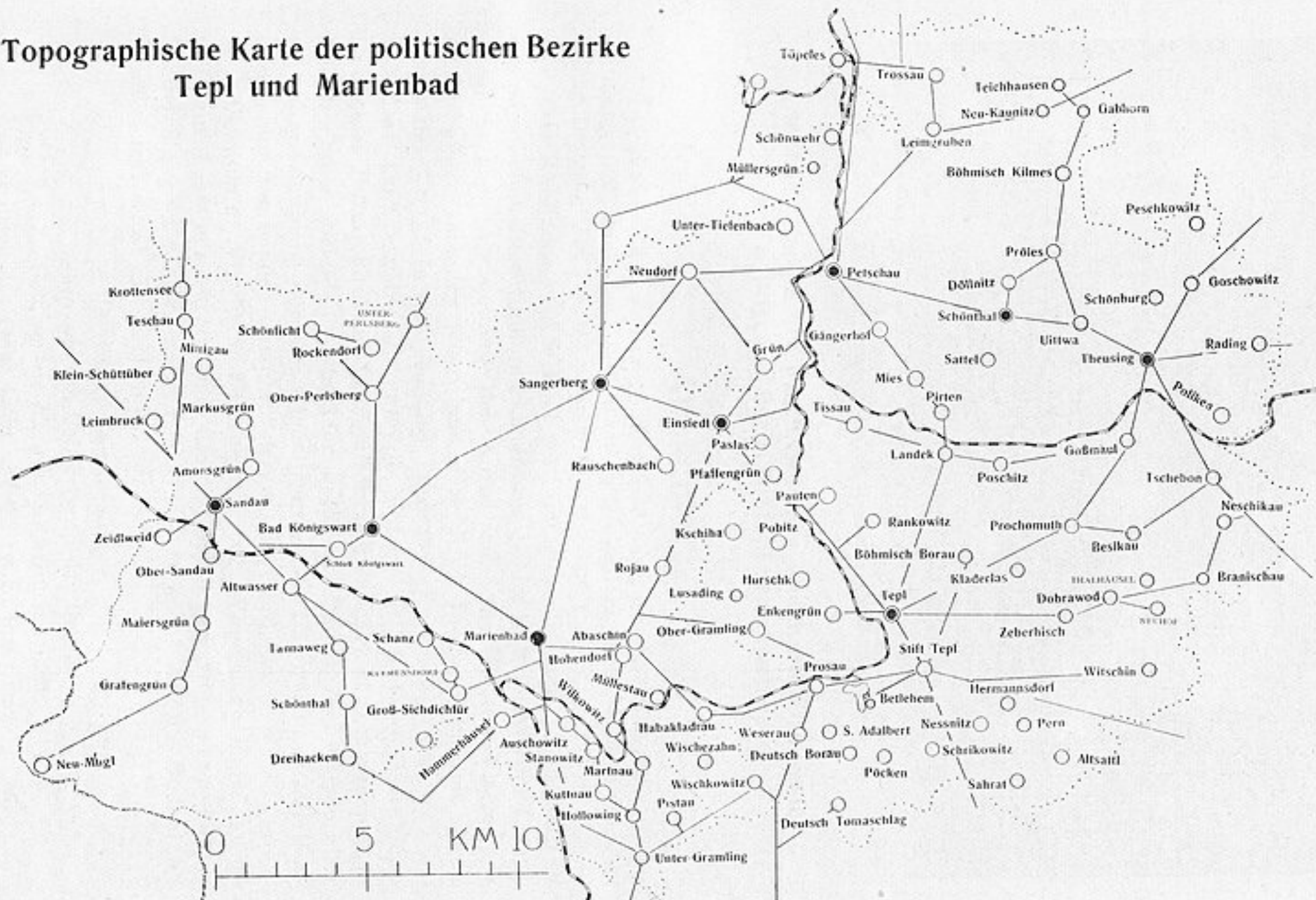
ALLE RECHTE VORBEHALTEN 22

Mariánské Lázně

Příčná 647/3

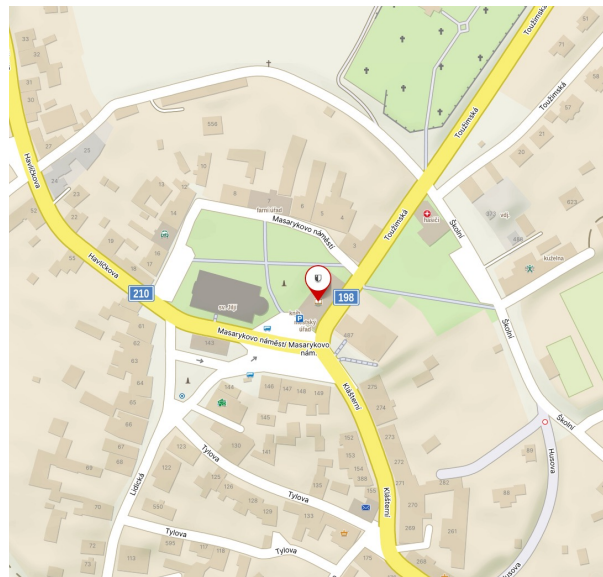

Topographische Karte der politischen Bezirke Tepl und Marienbad

Teplá

Masarykovo náměstí 1

GENERALKARTE DER BEZIRKSHAUPTMANNSCHAFT TEPL.

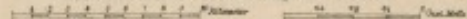
Gez. u. lith. von J.E. Wagner.

2te ergänzte Auflage.

Verlag v. F. Neuk. Buchhandlung Prag.

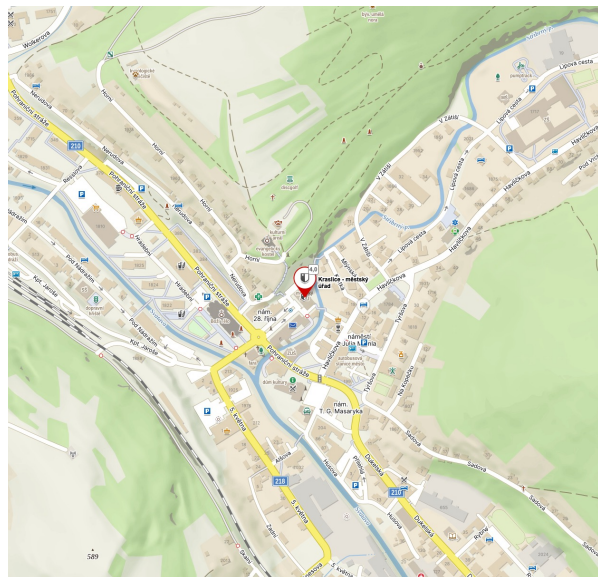
Maßstab im Verhältnis zur natürl. Länge wie 1:220.000

Preis 40 kr

Kraslice

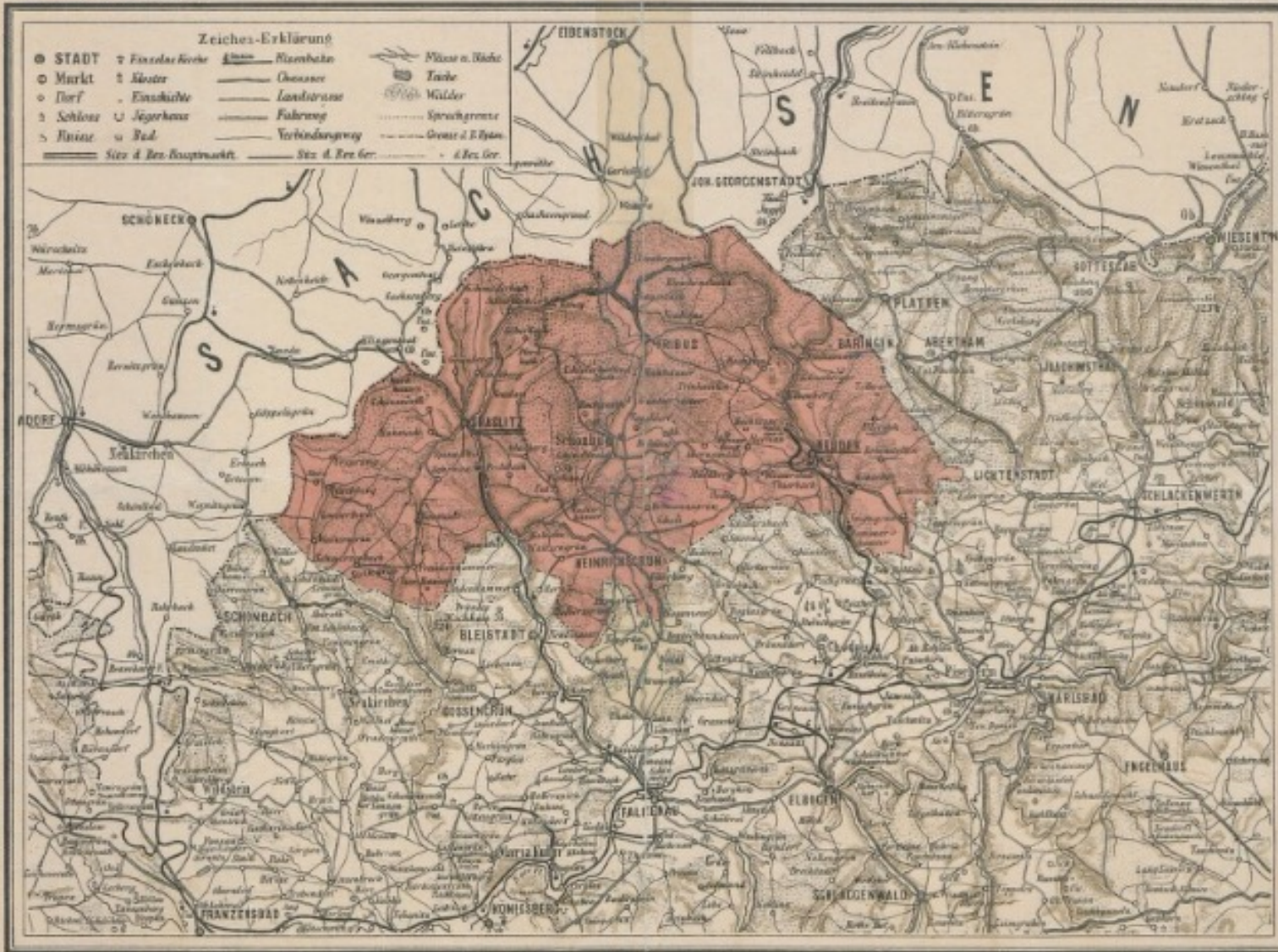
náměstí 28. října 1438/6

GENERALKARTE DER BEZIRKSHAUPTMANNSCHAFT GRASLITZ

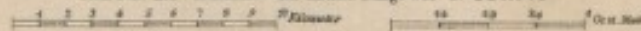
Gez. u. lith. von J.E. Wagner.

Verlag v. F. Kyrka, Buchhandlung Prag

1878-79 1880 1881

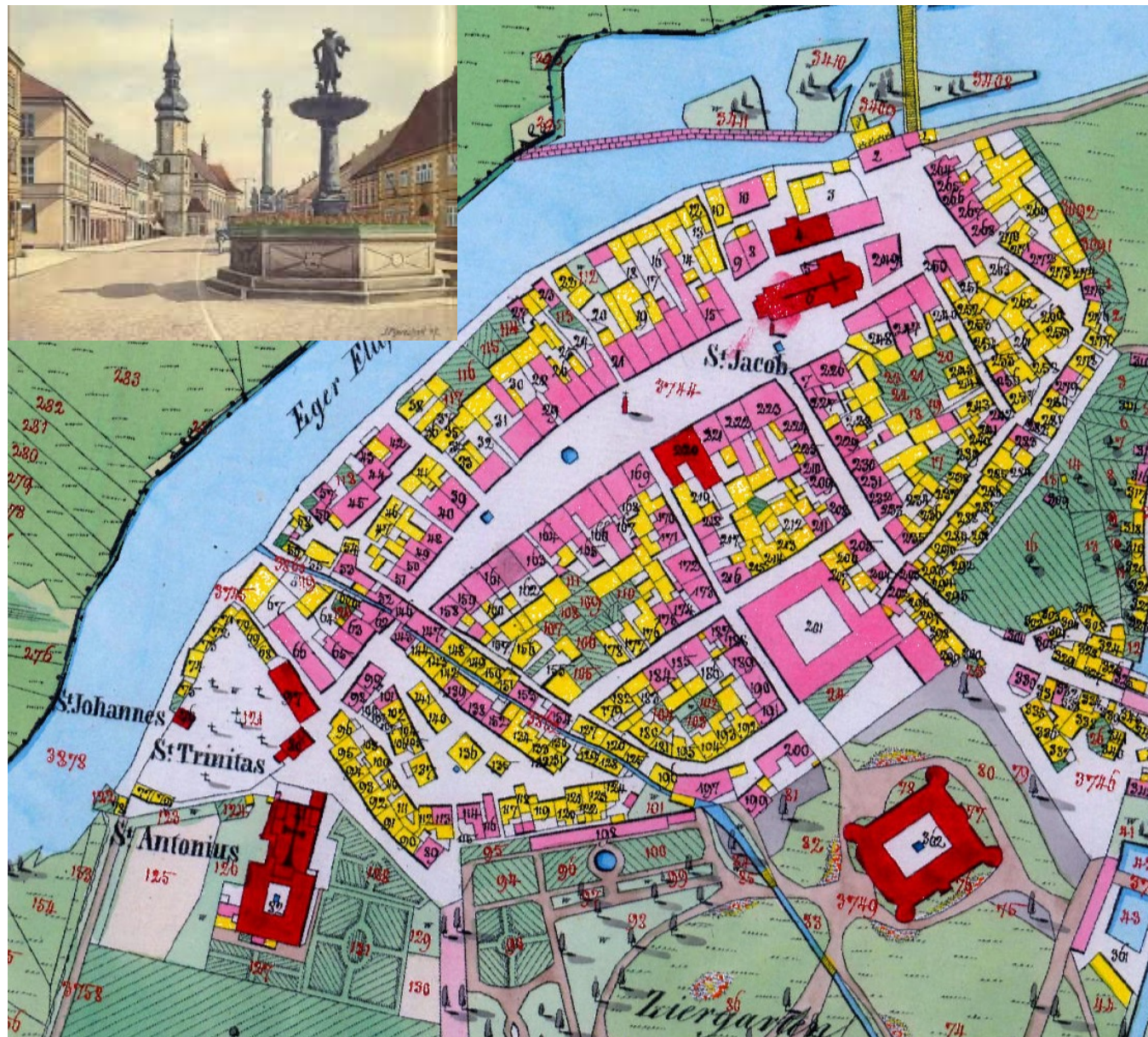
Mafstab im Verhältniss zur natürl. Länge wie 1: 220.000

Preis 10 Kr.

ALLE RECHTE VORBEHALTEN 37

Sokolov (Falknov)

- Stadt, Bezirks-
hauptmannschaft
- Stadt, Bezirks-
gericht
- Stadt
- Markt
- Pfarrort
- Schulort
- Ortschaft

KARTE

des
politischen Bezirkes
FALKENAU
1910

Verlag von
E. Mürling, Elbogen
und
A. Zinner, Falkenau.

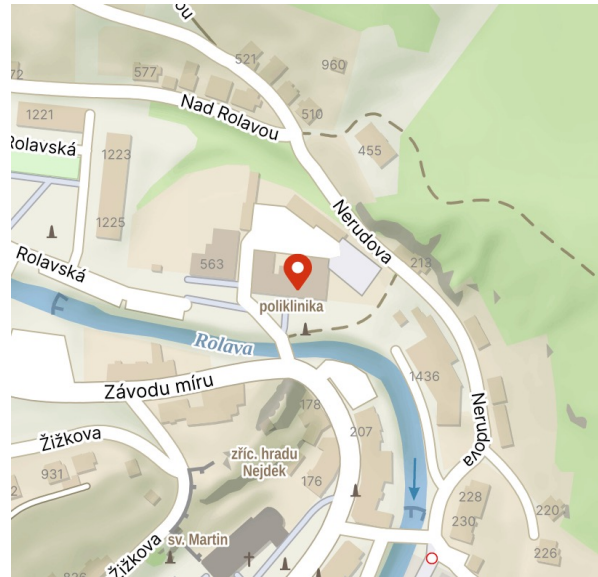
- Bezirkshauptmannschafts-Grenze
- Gerichtsbezirks-Grenze
- Aerial-Strabe
- Bezirks-Strabe

Maßstab: 1:100000 des Maßstabes
1000m 800 0 1 2 3 4 km
1000 800 0 1000 2000 3000 4000 5000 Schritte

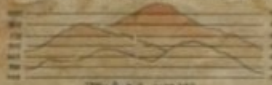
Nejdek

Závodu míru 636

Karte des Bezirkes Neudek

Größe 245 km, Einw. 30314.

Maßstab 1:75,000

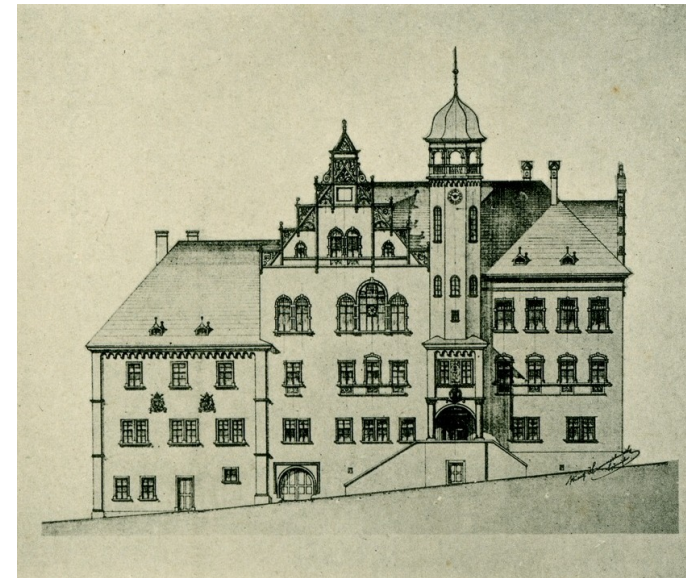
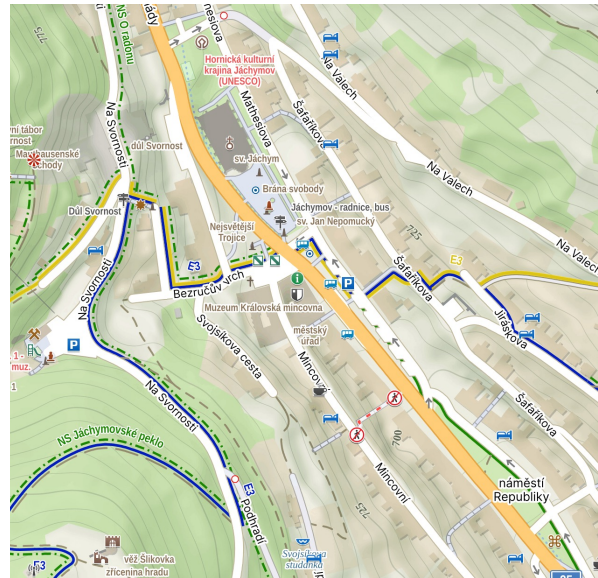

Verlag der Buchhandlung Schulz, Neudamm, Spandau. lithogr. Verlagsanstalt v. Neufeld, Berlin. lithogr. Verlagsanstalt v. Neufeld, Berlin.

Legende:
Kreise mit Buchstaben: Kreisgrenze
Doppelstrich: Bezirksgr.
Dotted line: Gemeindegrenze
Solid line: Eisenbahnen
Wavy line: Bäche
Dashed line: A. d. Bahnwege
Circle with dot: Bäche
Circle with cross: Bäche
Circle with star: Märkte
Circle with dot: Gemeinden (mit Einwohnerzahl)
Circle with cross: sonst. P. für Baracken
Circle with dot: Schenkepunkte
Scale: 1:75,000
Note: Höhenmeter, fast Punkte, alle Höhen in Meter.

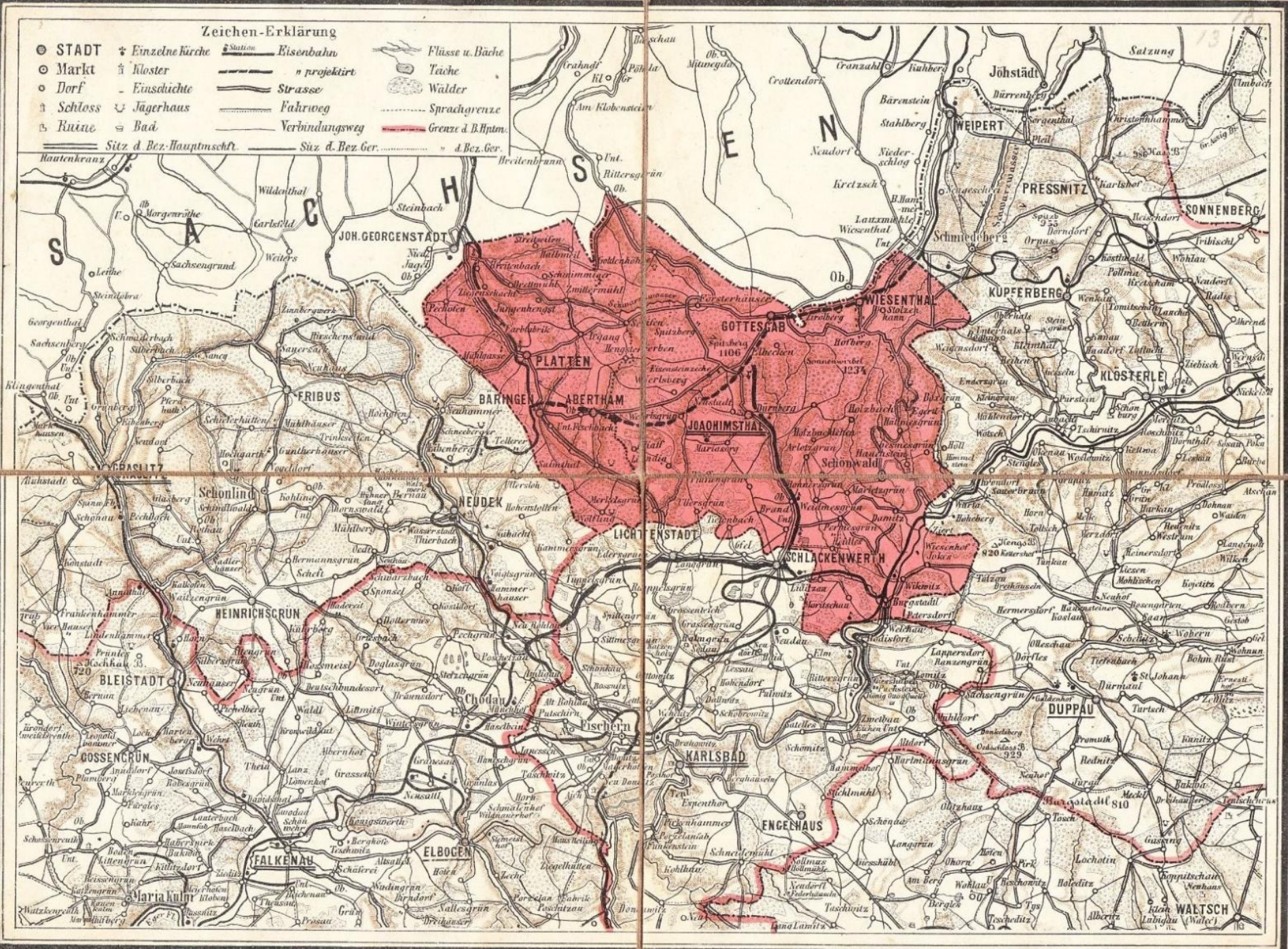
Jáchymov

náměstí Republiky 1

Zeichen-Erklärung

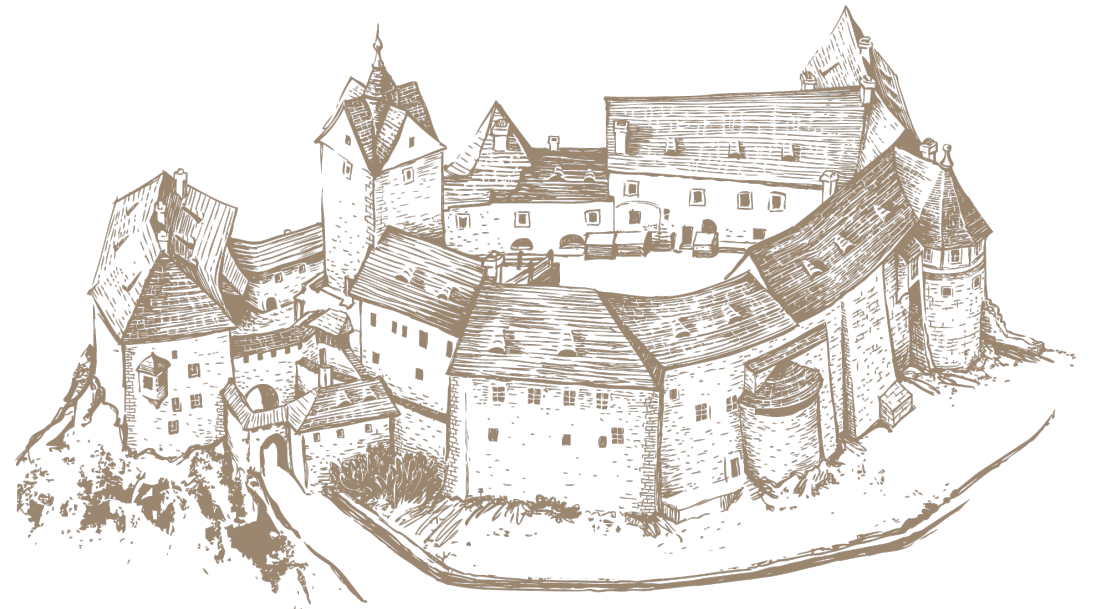
● STADT	✚ Einzelne Kirche	Station	Eisenbahn	Flüsse u. Bäche
○ Markt	† Kloster	— n projektirt		Täche
◦ Dorf	- Einsiedel	— Strasse		Wälder
† Schloss	♁ Jägerhaus	— Fahrweg		Sprachgrenze
⊠ Ruine	♁ Bad	— Verbindungsweg		Grenze d. B. Aptom.
— Sitz d. Bez. Hauptmschft.	— Sitz d. Bez. Ger.	— d. Bez. Ger.		

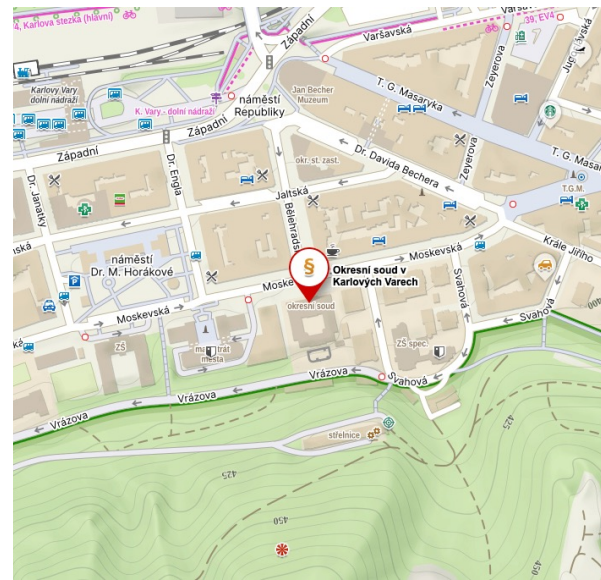
Loket

Zámecká 66/9

Karlovy Vary

Moskevská 1163/17

LANDKREIS KARLSBAD

1:30000

ZEICHENERKLÄRUNG

- HOCHGRENZE
- STADTGRENZE
- BEZIRKSGRENZE
- URBAN I. U.
- EISENBAHN
- ORT
- WALD
- TEICH
- HÖHENLINIE

Verlag der Landesvermessungsanstalt

LDKR. TEPL

Žlutice

Velké náměstí 144 a 1

